

წინათქმა

ქართული სამართალი, განსაკუთრებით კი თანამედროვე ქართული სამართალი, მეტად უცნაური და შეიძლება ითქვას, ყველა სხვა სამართლებრივი სისტემისგან განსხვავებული მოვლენაა. იგი მეტად დინამიკურია, ტრანსფორმაციის ეტაპზე მყოფი სხვა სახელმწიფოების სამართლის მსგავსად, ადვილად იღებს ცვლილებებსა და სიახლეებს, მეტიც, ხშირ შემთხვევაში, ზედმეტად მარტივად და ხშირად კი. ყოველივე ეს, სამწუხაროდ, სამართლის ზედმეტ ფორმალიზმს განაპირობებს, შინაარსობრივი, მატერიალური საკითხები კი ხშირად უკანა პლანზე გადასული, რაც, საბოლოო ჯამში, სამართლის „გაუბრალობას“ იწვევს, მისადმი კრძალებისა და მართლწესრიგის პატივისცემის მკვეთრი შემცირების ეფექტით. ამ მხრივ განსაკუთრებით გამოირჩევა ქართული სისხლის სამართალი, რომელიც ყოველთვის სახელმწიფოს აქტიური ზედამხედველობისა და ბატონობის ქვეშ ექცეოდა და ახლაც ექცევა.

თამაშად შეიძლება ითქვას, რომ, მიუხედავად მსგავსი ტენდენციისა, ყოველთვის იყვნენ იურისტები, რომლებსაც რადბრუხისეული „იურიდიული ვაჟკაცობა“ ყოფნიდათ და ჭეშმარიტებას ემსახურებოდნენ, ჭეშმარიტებას, რომელიც, მართალია, სამართალში უამრავია, თუმცა პროფესიული ღირსების კონტექსტში საციცოხლოდ მნიშვნელოვანია. ამ იურისტი მეცნიერებიდან ერთ-ერთი ყველაზე გამორჩეული და ღირსეული პროფესორი გურამ ნაჭყებიაა, რომელიც არა მხოლოდ გენიალური იურისტის, არამედ დიადი პიროვნების განსაკუთრებული მაგალითია. სრულიად შეუძლებელია, მისი შემოქმედება ვიწროსამართლებრივ, დარგობრივ ჩარჩოებში მოაქციო. მისი კვლევის დიაპაზონი სისხლის სამართლიდან სამართლის ფილოსოფიამდე და სხვა ინტერდისციპლინებამდე გადაჭიმული. ერთი მხრივ, კითხულობ მის მკაცრ, ლოგმატურ შეფასებებს და წარმოგიდგენია მათი ავტორი შეუვალ, მკაცრ პიროვნებად, თუმცა წაიკითხავ მის მოსაზრებებს სამართლისა და ხელოვნების საერთო ნიშნების თაობაზე და არც კი გჯერა, რომ ამ ორი განსხვავებული ნაშრომის შემოქმედი ერთი და იგივე ადამიანია. ეს კიდევ ერთხელ მიუთითებს მის მრავალფეროვან ბუნებასა და შემოქმედებით ხასიათზე. რაც არ უნდა იყოს, სამართალიც ზომხელოვნებაა, – სიკეთისა და სამართლიანობის ხელოვნება, როგორც უღპიანე ამბობდა.

სტატიათა კრებულის მომზადება როგორც უაღრესად საპატიო, ისე უდიდესი პასუხისმგებლობის საქმეა, იგი მხოლოდ ნაწილობრივ უკავშირდება შემქმნელებს, ვინაიდან, უწინარეს ყოვლისა, ჯერ თავად კრებულის მიძღვნის ადრესატთან ასოცირდება. მიუხედავად ამ გამოწვევის რისკისა, დავით ბატონიშვილის სამართლის ინსტიტუტი გვერდს ვერ აუვლიდა პროფესორ გურამ ნაჭყებიას საიუბილეო თარიღს.

წინამდებარე კრებულში წარმოდგენილია ნაშრომები სხვადასხვა აქტუალურ საკითხზე, სისხლის სამართლის, კრიმინოლოგიის, საკონსტიტუციო და კერძო სამართლის მიმართულებით. განსაკუთრებით აღსანიშნავია აწ განსვენებულ პროფესორ მზია ლეკვეიშვილის სტატია, რომელიც დიდი ენთუზიაზმით მოეკიდა ჩვენ წამოწყებას და სიხარულით დაგვთანხმდა, წიგნში მისი ნაშრომიც შესულიყო. აქვე, მინდა მადლობა გადავუხადო უშანგი ბახტაძეს, გიორგი ჩაკვეტაძეს, პაატა ჯავახიშვილს, სერგი ჯორბენაძეს, სიმონ ტაკაშვილს, მიხეილ ბიჭიას, სალომე ქერაშვილს, გული ქარცხიასა და ანა ხარაიშვილს საინტერესო ნაშრომების მოწოდებისათვის.

იმედი მაქვს, კრებულში წარმოდგენილი სტატიები საინტერესო აღმოჩნდება მკითხველისთვის, დაეხმარება ამ საკითხებზე მომუშავე მკვლევარებსა და პრაქტიკოსებს, რითაც თავის მცირე წვლილს შეიტანს ქართული სამართლის განვითარებაში.

დიმიტრი გეგენავა

დავით ბატონიშვილის სამართლის ინსტიტუტის
დირექტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული
ფაკულტეტის ასისტენტი

თბილისი, 2016 წლის აპრილი